Güney Kazakistan M. Auezov Üniversitesi'nden Doktora (Doktora) derecesi için 6D012000-«Kolej Öğrencilerinin Hukuk Kültürünün Yetiştirilmesinin Bilimsel ve Pedagojik Temelleri» konulu «Mesleki Eğitim» Bölümü'nden mezun olan doktora öğrencisi Ualikhan kızı Zhazira ASHIROVA'nın tezine yabancı danışmanı tarafından sunulan

GÖRÜŞ

Bugün öğretmenler mesleki zorluklarla karşı karşıya kalmakta, eğitim sürecinde meydana gelen değişikliklere hazır olmadıklarını belirtmektedirler. Bu durumda, pedagojik sürecin anlamsal özelliklerini etkileyen, yönünü, kalitesini ve etkinliğini belirleyen değişikliklerin anlaşılması, bilimsel olarak anlaşılması sorunu ortaya çıkmaktadır.

Kazakistan Cumhurbaşkanı 1 Eylül 2020 tarihli Kazakistan halkına "Kazakistan yeni koşullar altında: geçerlilik süresi" başlıklı mektubunda K.K.TOKAYEV şunları kaydetti: "Vatandaşların okuryazarlığını ve dijital niteliklerini geliştirmek için Hükümete sürekli eğitim kavramını geliştirmelerini emrediyorum. Bu belgede, gayri resmi eğitim için alternatif seçeneklerin uygulanması, bağımsız eğitimin sonuçlarının tanınması ve mesleki becerilerin belgelendirilmesi konularını ele almak gerekmektedir.

Bununla birlikte, tüm mesleki eğitim sistemini işgücü piyasasında talep edilen nitelikli profesyonellerin oluşumuna yönlendirmeliyiz", yüksek mesleki eğitim sisteminde uzmanların eğitiminde işgücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılayan nitelikli profesyonellerin eğitilmesi ihtiyacının altını çiziyor. Buna ek olarak, Manevi Canlanma'nın gençlerin yetiştirilmesine odaklanmaya yönelik programı çerçevesinde, eğitimli kültür haklarını bilen vatandaşları yetiştirmenin gerekliliği vurgulanmaktadır.

Bu bağlamda, ülkenin eğitim sistemindeki reformlar ve yapıcı politikalar, bu sorunların çözümünde yapılan değişiklikler ve yenilikler, her eğitimcinin kendisine verilen sorumluluğun farkında olması, yeni fikirler, yeni sistemler üzerinde çalışması, sadece yurtiçinde değil aynı zamanda dış iş piyasasında da rekabetçi profesyoneller yetiştirmesi ve yükseköğretimin uluslararası kalitesine doğru belirleyici bir adım atması ve bilimin bütünleştirilmesine büyük önem vermesinden kaynaklanmaktadır. Geleceğin profesyonellerinin, bilimin başarılarını yenilikçi süreçlerle pazara sunmaları için bir fırsat yaratması gerektiği akılda tutulmalıdır.

Bununla birlikte, pedagojik bilimin ve orta öğretim eğitiminin pratik başarılarının teorik araştırması ve analizi, öğrenci gençliğinin yasal kültürünün mesleki eğitim sisteminde yetiştirilmesinin zorluğu yeterince incelenmemiştir.

Bu sorunun çözümü sırasında doktora öğrencisi araştırma konusunu "Kolej Öğrencilerinin Hukuk Kültürünün Yetiştirilmesinin Bilimsel ve

Pedagojik Temelleri" olarak seçmiştir. Konunun geliştirilmesi sırasında, çalışmanın konusu, amacı ve bilimsel projeksiyonuna uygun olarak aşağıdaki araştırma hedefleri tanımlanmıştır:

- Kolej öğrencilerinin hukuk kültürünün önemini, yapısını ve işlevlerini belirlemek;
- Gelecekteki bir uzmanın mesleki ve kişisel olarak oluşmasında ve gelişiminde hukuk kültürün eğitim önemini ortaya çıkarmak.
- Kolejnin kültürel ve eğitimsel ortamında öğrencilerin hukuk kültürünü eğitmek için pedagojik bir model oluşturmanın önkoşullarını haklı çıkarmak.
- Bir pedagojik model geliştirmek ve öğrencilerin yasal kültürünü Kolejnin kültürel ve eğitimsel ortamında eğitmek için pedagojik koşullar önermek.
- Deney sırasında kolej öğrencilerinin hukuk kültürünü yetiştirme modelinin uygulanmasının etkinliğini kanıtlamak.

Araştırmanın bilimsel yeniliği ve teorik önemi:

İlk olarak, öğrencilerin hukuk kültürünün oluşumu için metodolojik temel belirlenmiştir;

İkinci olarak, hukuk kültürünün kolej öğrencilerinin kişisel oluşumu ve gelişimindeki eğitsel değeri belirlenmiş ve özellikleri üzerinde çalışılmıştır;

Üçüncüsü, kolej öğrencilerini hukuk kültürü konusunda eğitmek için yapısal bir model önerilmiştir;

Dördüncüsü, kolej öğrencilerini hukuk kültürü konusunda eğitmek için yöntemler önerilmiş ve bunların etkinliği deneye dayanmaktadır.

Zhazira ASHIROVA'nın tez çalışmasının pratik önemi şu şekilde açıklığa kavuşturulmuştur: kolej öğretmenleri için, öğrencilerin kültürel ve eğitimsel ortamlarındaki öğrencilerle çalışmanın özelliklerini kapsamlı bir şekilde yansıtan öğrencilerin yasal kültürünü eğitmek için metodolojik öneriler geliştirilmiştir. Yazar tarafından geliştirilen "Yasal Kültürün Alfabesi" adlı özel ders kitabı, metodolojik kılavuzlar ve teşhis kılavuzları, öğrencilerin yasal kültürü eğitmeyi amaçlayan aktif öğretim yöntemlerinin kullanılmasına izin vermektedir. Bu eğitim kursu derlenmiş ve uygulamaya konmuştur.

Zhazira ASHIROVA'nın araştırma çalışmasının teorik ve deneysel sonuçlarının, fakültelerin, bölümlerin, okulların, gelecekteki mesleki eğitim öğretmenlerinin ve kolejlerin eğitimcilerinin bilimsel araştırmasında kullanılabileceğine inanıyorum.

Sonuç olarak Zhazira ASHIROVA'nın «Kolej Öğrencilerinin Hukuk Kültürünün Yetiştirilmesinin Bilimsel ve Pedagojik Temelleri» konulu tezi

üzerinde yapılan teorik düzeyde, etkin bir şekilde kullanır, modern araştırma yöntemleri, gösterir yüksek düzeyde araştırma sonuçları ve büyük pratik değeri vardır, alanında mesleki eğitim.

Bu nedenle, Ualikhan kızı Zhazira ASHIROVA'nın 6D012000- «Mesleki Eğitim" bölümünden doktora derecesine (doktora) layık olduğunu düşünüyorum.

Türkiye Cumhuriyeti, Antalya şehri, Akdeniz Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi Doç. Dr. Ömer ZAİMOĞLU

T.C. AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ 1923 GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ

М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университетінің 6D012000-«Кәсіптік оқыту» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынылған «Колледж студенттерін құқықтық мәдениетке тәрбиелеудің ғылыми-педагогикалық негіздері» тақырыбы бойынша Аширова Жазира Уалиханқызының диссертациясына Шетелдік кеңесшінің

ПІКІРІ

Бүгінгі күні мұғалімдердің кәсіби қиындықтармен бетпе-бет келуде, өзінің білім беру үдерісінде болып жатқан өзгерістерге дайын еместігі туралы мәлімдейді. Бұл жағдайда педагогикалық үдерістің мәндік сипаттарын қозғайтын, оның бағытын, сапасын, нәтижелілігін анықтайтын өзгерістерді түсіну, ғылыми ұғыну проблемасы туындайды.

Қазақстан Республикасы президентінің 2020 жылғы 1 қыркүйектегі "Жаңа жағдайдағы Қазақстан: іс-қимыл кезеңі" атты Қазақстан халқына арналған жолдауында Қ.К.Тоқаев: "Азаматтардың сауаттылығы мен цифрлы біліктілігін арттыру мақсатында Үкіметке Үздіксіз білім беру тұжырымдамасын әзірлеуді тапсырамын. Бұл құжатта бейресми білім берудің баламалы нұсқаларын көптеп енгізу, өз бетінше оқу нәтижелерін мойындау, кәсіби дағдыларды сертификаттау мәселелерін қарастыру қажет.

Сонымен бірге біз кәсіби білім берудің бүкіл жүйесін еңбек нарығында сұранысқа ие білікті мамандар қалыптастыруға бағыттағанымыз жөн", - деп жоғары кәсіптік білім беру жүйесінде мамандарды дайындауда еңбек нарығынның сұраныстарын қанағаттандыратын білікті мамандарды дайындау қажеттілігі айтылған. Сонымен қатар, жастар тәрбиесіне аса назар аудару бойынша Руханижаңғыру бағдарламасы асында білімді мәдениетті өз құқығын білетін азаматтарды тәрбиелеу қажеттілігі айтылған.

Осы орайда, бұл мәселелерді шешуде еліміздің білім беру жүйесіндегі реформалар мен сындарлы саясаттар, өзгерістер мен жаңалықтар әрбір педагогтың өзіне жүктелген жауапкершілікті сезінуіне, жаңа идеялармен, жаңа жүйелермен жұмыс жасауына негіз бола отырып, ішкі ғана емес, сыртқы еңбек нарығында да бәсекеге қабілетті мамандар дайындауға және жоғары білімнің халықаралық сапасына батыл қадам жасап отырғандықтан, ғылымды жоғары мектептегі білім беру ісімен біріктіруге баса мән бере отырып, болашақ мамандарға ғылымға өз жетістіктерін инновациялық үдерістер арқылы нарыққа шығара алатындай мүмкіндік жасалуын ескеру керек.

Дегенімен, педагогика ғылымы мен орта кәсіптік білім беру практикасының теориялық зерттеулері мен практикалық жетістіктерін талдау кәсіби білім беру жүйесінде студент жастардың құқықтық мәдениетін тәрбиелеу мәселесі жеткілікті зерттелмеген.

Аталған мәселені шешу барысында докторанттың зерттеу тақырыбын «*Колледж студенттерін құқықтық мәдениетке тәрбиелеудің ғылыми-педагогикалық негіздері*» деп таңдаған. Тақырыпты дамыту барысында

зерттеу объектісі, тақырыбы, мақсаты және ғылыми болжамына сәйкес келесі зерттеу міндеттері анықтаған:

- Студенттердің құқықтық мәдениетін қалыптастырудың әдіснамалық негіздерін айқындау;
- Колледж студенттерінің тұлғалық қалыптасуы мен дамуындағы құқықтық мәдениеттің тәрбиелік мәні анықтау және оның ерекшеліктері пысықтау;
- Колледж студенттерін құқықтық мәдениетке тәрбиелеудің құрылымдық моделі ұсыну;
- Колледж студенттерін құқықтық мәдениетке тәрбиелеу әдістері ұсынылып және олардың тиімділігін эксперимент барысында негіздеу.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы мен теориялық мәнділігі:

Біріншіден, студенттердің құқықтық мәдениетін қалыптастырудың әдіснамалық негіздерін айқындалған;

Екіншіден, колледж студенттерінің тұлғалық қалыптасуы мен дамуындағы құқықтық мәдениеттің тәрбиелік мәні анықталып және оның ерекшеліктері пысықталған;

Үшіншіден, колледж студенттерін құқықтық мәдениетке тәрбиелеудің құрылымдық моделі ұсынылған;

Төртіншіден, колледж студенттерін құқықтық мәдениетке тәрбиелеу әдістерін ұсынылып және олардың тиімділігін эксперимент барысында негізделген.

Орта кәсіптік білім беру жағдайында колледж студенттерінің құқықтық мәдениетін тәрбиелеу мәселесін шешу жолдарын іздеу болашақ маманның кәсіби-тұлғалық қалыптасуына және құқықтық дамыған жеке тұлғасына бағытталған оқыту мен тәрбиелеудегі социумның қажеттілігімен байланысты екендігі қарастырылған.

Аширова Жазираның диссертациялық жұмысының тәжірибелік маңыздылығын төмендегідей нақтылаған: яғни, колледж оқытушылары үшін студенттердің құқықтық мәдениетін тәрбиелеуге арналған әдістемелік ұсынымдар жасалды, онда колледждің мәдени-тәрбиелеу ортасында студенттермен жұмыс жасау ерекшеліктерін жан-жақты көрсетілді. Автор жасаған «Құқықтық мәдениеттің әліппесі» арнайы курсы, әдістемелік ұсыныстар мен диагностикалық құралдар студенттердің құқықтық мәдениетке тәрбиелеуге бағытталған оқытудың белсенді әдістерін қолдануға болады. Аталған оқу курсы құрастырылып, практикаға ендірілген.

Ендеше, Ж.У.Ашированың зерттеу жұмысының теориялық және эксперименттік нәтижелерін колледждердің және болашақ кәсіптік оқыту педагогтарын даярлайтын факультет, кафедра, мектептерде педагогтарды ғылыми зерттеушілікке баулуда пайдалануға болады деп есептеймін.

Аширова Жазира Уәлиханқызының «Колледж студенттерін құқықтық мәдениетке тәрбиелеудің ғылыми-педагогикалық негіздері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы теориялық деңгейде аяқталған, заманауи зерттеу әдістерін тиімді пайдаланған, зерттеу нәтижелерін жоғары деңгейде көрсете

білген және жұмысы кәсіптік білім саласында өзіндік үлесі орасан зор, практикалық маңызы бар жұмыс деп тұжырымдаймын.

Сондықтан, Аширова Жазира Уәлиханқызы 6D012000-«Кәсіптік оқыту» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін иеленуге лайықты деп есептеймін.

Түркия республикасы, Анталия қаласы,
Акдениз университеті, Бейнелеу өнері факультеті
п.ғ.к., қауымдастырылған профессор /қолы/ Омер Займоглы

Мөрі: ТР, 1923, АКДЕНИЗ УНИВЕРСИТЕТІ, БЕЙНЕЛЕУ ӨНЕРІ ФАКУЛЬТЕТІНІҢ ДЕКАНАТЫ

Осы аударма түрік тілінен қазақ тіліне аудармашы Кемелова Сакина Сейтмуратқызы тарапынан жасалды.

Кемелова Сакина Сейтмуратқызы

Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы
Республика Казахстан, город Шымкент
Он тоғызыншы мамыр екі мың жиырма екінші жыл.
девятнадцатое мая две тысячи двадцать второго года

Мен, ҚР ӘМ 07.02.2005 жылы берілген № 0002117 лицензиясының негізінде әрекет жасаушы Шымкент қаласының нотариусы Талманова Фатьма Таскымбековна менің көзімше қойған маған белгілі аудармашы аз. Кемелова Сакина Сейтмураткызының қолтаңбасының түпнұсқалығын куәландырамын. Қол қоюшының жеке басы анықталып, әрекет қабілеттілігі тексерілді.

Я, Талманова Фатьма Таскымбековна, нотариус города Шымкента, лицензия № 0002117 от 07.02.2005 года, выдана Министерством юстиции Республики Казахстан, свидетельствую подлинность подписи известного мне переводчика Кемеловой Сакины Сейтмураткызы, которая сделана в моем присутствии. Личность переводчика установлена, дееспособность и полномочия проверены.

Тізілімде №1590 тіркелді
Зарегистрировано в реестре за №1590
Взыскано по ст.611 НК РК-тенге төленді
Нотариус ___________________

Нөмірленген, бауланған, мөрмен бектілігін.
Прошнуровано, пронумеровано и Скреплено печатью ___ листов
Нотариус